

ผลของการมีส่วนร่วมของญาติในการฝึกหัดและการฝึกคลายของผู้ป่วย
ที่ได้รับการยืดหยุ่นกระดูกแบบภาษาในพื้นที่ก่อภารมารการฝึกคลาย
ภาระคืนความเจ็บปวดของผู้ป่วย

นางสาว เนาวรัตน์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาความหลักสูตรบริญาณากลศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการหมายงานกล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-176-5

จัดทำโดย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECTS OF PARTICIPATION OF RELATIVES
IN RELAXATION TECHNIQUE TRAINING OF THE PATIENTS WITH
INTERNAL SKELETON FIXATION ON RELAXATION BEHAVIORS AND PAIN LEVEL

Miss Naovarat Sripongpunkul

ศูนย์วิทยบรังษยการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Administration Program

Graduate School

Chulalongkorn University

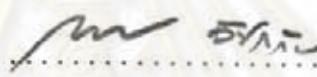
1994

ISBN 974-584-176-5

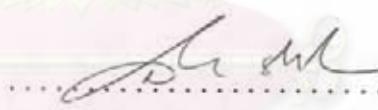
พิธีอวุโสภณ์ ผลของการมีส่วนร่วมของญาติในการฝึกทักษะการฝอนคลายของผู้ป่วยที่ได้รับ
 การยืดหยุ่นกระดูกแบบกายในที่สุดเพื่อพัฒนาการฝอนคลายกับระดับความ
 เจ็บปวดของผู้ป่วย
โดย นางสาว เนาวรัตน์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล
ภาควิชา อาจารย์ มหาบานสารสาคร
สาขาวิชาการบริหารการยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. จินคนา ழูปันธุ์

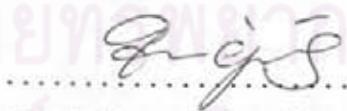

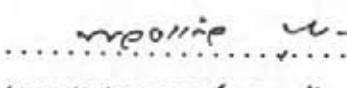
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุญาตให้วิทยาณิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาความหลักสูตรปรัชญาบัณฑิต

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร. ภารวุช ราชากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ สมศิริ รักษาสกุล)

 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. จินคนา ழูปันธุ์)

 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ วงศ์ บุญยอกนก)

เนาวรัตน์ พรีพงษ์พันธุ์กุล : ผลของการมีส่วนร่วมของผู้ญาติในการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วยที่ได้รับการยึดครั้งกระดูกแบบภายในที่มีต่อพฤติกรรมการผ่อนคลายกับระดับความเจ็บปวดของผู้ป่วย (THE EFFECTS OF PARTICIPATION OF RELATIVES IN RELAXATION TECHNIQUE TRAINING OF THE PATIENTS WITH INTERNAL SKELETON FIXATION ON RELAXATION BEHAVIORS AND PAIN LEVEL) อ.พีริกา : รศ.ดร.จินดา ภูนพันธุ์, 123 หน้า.

ISBN 974-584-176-5

การวิจัยนี้วัดดูประสิทธิภาพของยาลดอาการมีส่วนร่วมของผู้ญาติในการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วยที่ได้รับการยึดครั้งกระดูกแบบภายในที่มีต่อพฤติกรรมการผ่อนคลายกับระดับความเจ็บปวดของผู้ป่วย ตัวอย่างประชากรประกอบด้วยผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดยึดครั้งกระดูกจำนวน 22 คน จัดเป็นกลุ่มทดลองที่ญาติมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วยและกลุ่มผู้ป่วยที่ฝึกทักษะการผ่อนคลายด้วยตนเอง โดยการจับคู่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย แผนการสอนการมีส่วนร่วมของผู้ญาติในการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วยหรือมีเครื่องมือ แผนการสอนการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วยหรือมีเครื่องมือในการฝึก แบบบันทึกการฝึก แบบสัมภาษณ์-ความรู้สึกเกี่ยวกับการฝึก แบบสังเกตพฤติกรรมการผ่อนคลาย และแบบประเมินความเจ็บปวดขั้นบากข้อมูลที่รวมรวมได้นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ยและ t-test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มทดลองที่ญาติมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วย มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการผ่อนคลายหลังผ่าตัดวันที่ 1 วันที่ 2 วันที่ 3 อยู่ในระดับมากทั้ง 3 วัน ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนความเจ็บปวดหลังผ่าตัดวันแรกและวันที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง หลังผ่าตัดวันที่ 3 อยู่ในระดับน้อย
2. ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการผ่อนคลายหลังผ่าตัดของผู้ป่วยกลุ่มที่ญาติมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะการผ่อนคลาย และกลุ่มผู้ป่วยที่ฝึกทักษะการผ่อนคลายด้วยตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ค่าเฉลี่ยคะแนนความเจ็บปวดหลังผ่าตัดของกลุ่มตัวอย่างรวมทุกด้านในกลุ่มที่ญาติ มีส่วนร่วมในการฝึกทักษะการผ่อนคลาย และกลุ่มที่ฝึกทักษะการผ่อนคลายด้วยตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คณะพยาบาลศาสตร์

ภาควิชา

การบริหารการพยาบาล

สาขาวิชา

2536

ลายมือชื่อนักวิจัย ..... / พ. ๒๕๖๒
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... พ. ๒๕๖๒
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... พ. ๒๕๖๒

C386067 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION
KEY WORD: PARTICIPATION OF RELATIVES/RELAXATION TECHNIQUE TRAINING/
RELAXATION BEHAVIORS/PAIN

NAOVARAT SRIPONGPUNKUL : THE EFFECTS OF PARTICIPATION OF RELATIVES
IN RELAXATION TECHNIQUE TRAINING OF THE PATIENTS WITH INTERNAL
SKELETON FIXATION ON RELAXATION BEHAVIORS AND PAIN LEVEL.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. 123 pp.
ISBN 974-584-176-5

The purpose of this quasi experimental research was to identify the effects of participation of relatives in relaxation technique training of the patients with internal skeleton fixation on relaxation behaviors and pain level. The research samples consisted of 22 internal skeleton fixation patients selected by purposive sampling and assigned by matched pair technique to one experimental group participating with relatives in relaxation training and another experimental group participating in relaxation training by themselves. Research instruments, developed by the researcher, were the lesson plans of relaxation training with two handbooks and a record sheet, an interview questionnaire for the patient's feeling relating to training program, and tools to measure relaxation behaviors and pain level. Mean, standard deviation and t-test were used in analyzing the gathered data.

Major findings were as followed :

1. The mean scores of relaxation behaviors of the experimental group participating with relatives in relaxation training in the first, second and third day after surgery were at the high level. While, the mean scores of postoperative pain in the first and second day were at the middle level, whereas that of the third day was at the low level.
2. There was no significant difference between the mean scores of relaxation behaviors after surgery of the two experimental groups.
3. There was no significant difference between the mean scores of the postoperative pain level of the two experimental groups.

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต..... / พ.ร.ว. ๒๕๓๖
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ดร. จันทร์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิจกรรมประจำปี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สาเร็จลงให้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างศิริยิ่งจากองค์สภาราชการ คร. จังคНА ฉันพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก่เชื้อบทเรื่อง ทั้ง เอาใจใส่และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยสืบทราบดีในความเสียสละของท่านเป็นอย่างศิริยิ่ง ซึ่งกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบคุณอาจารย์ห่วงแง้ว บุญยอกนก ที่กรุณาให้คำแนะนำในการใช้สื่อศิริเคราะห์ชื่อมูลและผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขปรับบุญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อคิดเห็นเป็นอย่างดี ตลอดจนขอขอบคุณผู้อำนวยการวิชาชีรษากาล หัวหน้าฝ่ายการอาชญากรรมที่อนุมัติให้ทำการวิจัย และเจ้าหน้าที่ประจำห้องผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกชาย ศัลยกรรมกระดูกหน้า ศัลยกรรมอุบัติเหตุ หรือทั้งผู้ป่วยและญาติ ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย เป็นอย่างดี และขอขอบคุณคุณเนตร นิติจิต และคุณหนึ่งฤทัย รักษางานศ ผู้ช่วยวิจัยที่ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนบุคลากรที่ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยบางส่วนด้วย

การหาวิทยานิพนธ์นี้คงสาเร็จไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือจากคุณแม่ ที่ ฯ น้อง ฯ น้ำใจจากเพื่อน ฯ และผู้ร่วมงานทุกคนที่มีใจเยี่ยมnam เดินทาง ตลอดจนคุณอุปนายี หลิงกุล ที่เข้ามาช่วยเหลือเครื่องวิเคราะห์สิ่งของ เช่น เครื่องตรวจสารเสพติด ฯลฯ และคุณอารีย์ มีทธิศร ที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยอย่างศิริยิ่ง

แนวรักน์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๒
กิจกรรมประจำปี	๓
สารบัญตาราง	๔
สารบัญแผนภูมิ	๕
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของบัญชา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
แนวเหตุผลและสมมุติฐานของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อคอกลัง เปื้องศัน	8
ข้อจำกัดของการวิจัย	8
ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
3. วิธีดำเนินการวิจัย	42
ประชากรและตัวอย่างประชากร	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
5. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย	76
สรุปผลการวิจัย	78
อภิปรายผลการวิจัย	79
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	85

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก รายงานสู่ห้องคุณทุกมิติ	94
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย	96
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	98
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์ความรู้สึกและความศักดิ์สิทธิ์ในการฟอกฟื้นฟูผู้ป่วย ..	153
การฟอกฟื้นฟูผู้ป่วย	157
ประวัติผู้เขียน	

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

สารบัญ

แผนภูมิที่	หน้า
1 ขั้นตอนการทาริจย์.....	57
2 ความเด็กค่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการฝึกคลายหลังผ่าตัด วันที่ 1 วันที่ 2 และวันที่ 3 ของกลุ่มทัวอย่างรวมทุกชื่อในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2.....	69
3 ความเด็กค่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเจ็บปวดหลังผ่าตัดวันที่ 1 วันที่ 2 และวันที่ 3 ของกลุ่มทัวอย่างรวมทุกค้าน “ไม่กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่ม ทดลองที่ 2.....	70

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย